

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JUDr. Jan Vokál

602 00 Brno, Bratislavská 12

e.mail: a.k.vokal@centrum.cz

tel/fax : 545213358

tel : 545214066

Naše zn.: 23/17

Vyřizuje : JP

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	18-12-2017 3
Vyřizuje:	3-174 krát Přílohy: 4

DOPORUČENÉ

Ústavní soud ČR
Joštova 8
660 83 Brno

V Brně dne 15.12.2017

Stěžovatel:

trvale bytem
t.č. Věznice Kuřim

právně zastoupen JUDr. Janem Vokálem, advokátem
AK Bratislavská 12, 602 00 Brno

Advokátní kancelář
JUDr. JAN VOKÁL
Bratislavská 12
602 00 BRNO

Další účastníci: Městský soud v Praze
Spálená 6/2, Praha

Ústavní stížnost proti zásahu do základního práva stěžovatele na uplatňování státní moci
jen v případech a mezích stanovených zákonem zakotveného v čl. 2 odst. 2 Listiny
základních práv a svobod, na spravedlivý proces zakotveného v čl. 36 odst. 1 Listiny
základních práv a svobod a na obhajobu zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny základních
práv a svobod

Nepředchází

Tříkrát

Přílohy:

Plná moc

Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 č.j. 4 Nt 3032/2017 ze dne 23.10.2017

Usnesení Městského soudu v Praze č.j. 5To 353/2017 ze dne 8.11.2017

Vylíčení skutkového stavu a průběhu řízení před soudem prvního stupně a před soudem odvolacím (resp. stížnostním):

Žádostí ze dne 1.9.2017 požádal stěžovatel prostřednictvím Městského státního zastupitelství v Praze Obvodní soud pro Prahu 8 o vydání usnesení, že podle § 33 odst. 2 trestního řádu má obviněný nárok na bezplatnou obhajobu ve věci obvinění dle usnesení o zahájení trestního stíhání Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. města Prahy, Služba kriminální policie a vyšetřování, odbor hospodářské kriminality, 7. oddělení, č.j. KRPA-322030-740/TC-2014-000097-KOCI ze dne 27.7.2017.

V této věci je žadatel **trestně stíhán jako obviněný pro zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle ustanovení § 240 odst. 1,2 písm. c) trestního zákoníku.**

Tuto svoji žádost odůvodnil stěžovatel tak, že je v insolvenci vedené u Krajského soudu v Brně pod č.j. KSBR 26 INS 33363/2013 od roku 2013.

Pokud jde o jeho rodiče, pak též matka stěžovatele byla donedávna v insolvenci vedené též u Krajského soudu v Brně pod č.j. KSBR 31 INS 18683/2012 od roku 2012 a její majetek tak byl v rámci konkurzního řízení realizován a též jeho nevlastní otec (manžel matky), byl po několik v insolvenci vedené u Krajského soudu v Brně pod č.j. KSBR 31 INS 14422/2012 od roku 2012, rovněž jeho majetek byl tak již realizován. Biologický otec obviněného pak zemřel již před řadou let.

Příjmem stěžovatele je invalidní důchod ve výši 6.758,- Kč/měsíčně.

Stěžovatel je v současné době ve výkonu trestu v trvání šest a půl roku podle rozsudku Městského soudu v Brně č.j. 3T 236/2016 ve Věznici Kuřim.

Pobyt ve věznici, jakož i invalidita stěžovatele přiznaná ČSSZ – viz posudek o invaliditě ze dne 8.10.2015, kdy pokles pracovní schopnosti je celkem 55% (50% + 5% navýšení), jej výrazně omezuje v možnosti získání zaměstnání. Stěžovatel přesto vykonává práci ve Věznici Kuřim, jeho příjem je však minimální, naopak jsou mu z konta vězně strhávány částky na náklady předcházejících soudních řízení. Před zařazením do výkonu trestu ve Věznici Kuřim byl stěžovatel ve vazbě ve Vazební věznici Brno, když ve vazební věznici není již z povahy a smyslu vazby možnost získat zaměstnání.

Stěžovatel má další 3 vyživovací povinnosti, manželku a 3 děti, z toho již jedno zletilé a samostatně výdělečně činné. Manželka nemá vlastní příjem, pouze invalidní důchod, a má vážné zdravotní problémy, kdy pokles jejich výdělečných schopností je 70%.

Zpeněžitelný majetek stěžovatele je součástí insolvence a jeho výše nepokryje přihlášené pohledávky věřitelů.

Ustanovení § 141 insolvenčního zákona zakazuje stěžovateli dispoziční s majetkem náležejícím do podstaty či zavazovat se na jeho úkor.

Stěžovateli již byla na základě výše popsané situace přiznána bezplatná obhajoba usnesením Městského soudu v Brně č.j. 70 Nt 602/2016 ze dne 15. srpna 2016, usnesením Městského soudu v Brně č.j. 70 Nt 299/2016 z 29. března 2016, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 č.j. 1Nt 1766/2016 ze dne 2.12.2016 a usnesením Krajského soudu v Brně č.j. 9To 79/2017 ze dne 20.4.2017.

Veškeré výše uvedené skutečnosti přitom stěžovatel doložil příslušnými listinnými důkazy, což ostatně nezpochybnil ani soud prvního stupně ani soud stížnostní, kdy právo na bezplatnou obhajobu nebylo stěžovateli přiznáno z jiných důvodů – viz níže.

O této žádosti bylo v prvním stupni rozhodováno usnesením Obvodního soudu pro Prahu 8 č.j. 4 Nt 3032/2017 ze dne 23. října 2017, jímž bylo rozhodnuto, že stěžovatel nemá nárok na bezplatnou obhajobu.

Soud prvního stupně toto své rozhodnutí odůvodňuje tak, že se stěžovatel dostal do své situace sám, že jeho situace není přechodná a z dlouhodobého hlediska je schopen splácet náklady obhajoby.

Výše uvedené závěry soudu prvního stupně považuje stěžovatel za tendenční, nesprávné, v rozporu se zákonem i s rozhodovací praxí soudů v totožné kauze a z tohoto důvodu si proti tomuto usnesení podal stížnost, kterou odůvodnil následovně:

Podle ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu bude právo na bezplatnou obhajobu přiznáno, osvědčí – li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby. Toto ustanovení nehovoří o zavinění obviněného na dané situaci ani o dočasnosti tohoto nedostatku finančních prostředků. Takové požadavky soudu prvního stupně tak jdou nad rámec zákona a jsou tudíž nezákonné. Navíc jsou i nesmyslné a jdou proti samotnému smyslu citovaného ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu, protože situaci obviněného v trestním řízení lze z povahy věci vždy posoudit tak, že si celou situaci zavinil svojí trestnou činností, z níž je obviněn.

Pokud jde o zákonný požadavek na prokázání nedostatku finančních prostředků na hrazení obhajoby, toto stěžovatel tak ve své žádosti o bezplatnou obhajobu bezezbytku učinil.

Stěžovatel prokázal, že je v současné době ve výkonu trestu odnětí svobody v trvání šest a půl roku podle rozsudku Městského soudu v Brně č.j. 3T 236/2016 ve Věznici Kuřim, takže je zřejmé, že jeho výdělkové možnosti po celou tuto dobu jsou vázány maximálně na práci v rámci výkonu trestu odnětí svobody se všemi omezeními z toho vyplývajícími.

Stěžovatel prokázal i svůj velmi špatný zdravotní stav, kdy jeho pokles pracovní schopnosti je celkem 55%. To samozřejmě podstatně ztěžuje i tak již výkonem trestu odnětí svobody ztížené výdělkové možnosti. Jen pro úplnost dodáváme, že lze ztěžít tvrdit, že by k této zdravotní situaci došlo vlastním zaviněním stěžovatele, a že by šlo o krátkodobou situaci.

Stěžovatel prokázal i těžkou rodinnou situaci – jednak po majetkové stránce (špatná majetková a příjmová situace manželky, matky i nevlastního otce stěžovatele), po zdravotní stránce (špatný zdravotní stav manželky obviněného) i po nákladové stránce (nezaopatřené děti). Znovu dodáváme, že lze ztěžít tvrdit, že by se obviněný do této rodinné situace uvedl sám vlastní vinou, a že by šlo o krátkodobou situaci.

Stěžovatel potom prokázal i svou špatnou majetkovou a příjmovou situaci, kdy doložil výši invalidního důchodu i skutečnost, že je na jeho majetek prohlášen konkurz.

A to je další velmi podstatný aspekt, se kterým se soud prvního stupně nijak nevypořádal, obviněný je v insolenci vedené u Krajského soudu v Brně pod č.j. KSBR 26 INS 33363/2013 od roku 2013, usnesením Krajského soudu v Brně č.j. KSBR 26 INS 33363/2013-A-11 ze dne 12.3.2014 byl zjištěn úpadek stěžovatele a prohlášen konkurs na jeho majetek. Všechny tyto skutečnosti stěžovatel prokázal.

Soud prvního stupně se však ve svém rozhodnutí vůbec nevypořádal se skutečností, že tímto ztratil stěžovatel právo nakládat se svým majetkem, včetně svých příjmů, úspor atd. a tato práva tímto okamžikem přešla na jmenovanou insolvenční správkyni Mgr. Veroniku Tomečkovou, se sídlem Tř. T. Bati 202, Zlín. Tedy výše uvedené úvahy soudu prvního stupně je nesmyslné i právně.

Z výše uvedených skutečností je navíc zřejmé, že argument soudu prvního stupně, že z dlouhodobého hlediska je stěžovatel schopen hradit náklady obhajoby je nelogický a nereálný.

V neposlední řadě jde potom o rozhodnutí nesystémové, rozhodnutí vydané v rozporu s principy právní jistoty a jednotnosti rozhodnutí soudů v téže věci, o rozhodnutí, které jde proti již čtyřem opakovaně vydaným a pravomocným rozhodnutím soudů v téže věci, vydané ve věci téhož obviněného, v téže situaci, ovšem ve čtyřech samostatně vedených trestních stíháních u různých soudů. Tato dřívější rozhodnutí soudů rovněž stěžovatel ke své žádosti doložil.

Závěrem potom stěžovatel navrhl Městskému soudu v Praze zrušení napadeného usnesení a přiznání bezplatné obhajoby.

Usnesením Městského soudu v Praze č.j. 5To 353/2017 ze dne 8.11.2017, které bylo obhájci stěžovatele doručeno dne 11.12.2017, byla zamítnuta stížnost proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 č.j. 4 Nt 3032/2017 ze dne 23.10.2017, jímž bylo rozhodnuto, že obviněný nemá nárok na bezplatnou obhajobu. Z výše uvedeného je zřejmé, že tato ústavní stížnost je podávána v zákonné lhůtě.

Důkaz: spisem Obvodního soudu pro Prahu 8 sp.zn. 4 Nt 3032/2017

spisem Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. města Prahy, Služba kriminální policie a vyšetřování, odbor hospodářské kriminality, 7. oddělení, č.j. KRPA-322030-740/TČ-2014-000097-KOCI

Městský soud v Praze se se závěry soudu prvního stupně ztotožnil, a dále vychází z tohoto, že stěžovatel má obhajobu zajištěnu ustanoveným obhájcem, že situace stěžovatele je jen přechodné povahy a podle jeho názoru lze v budoucnu v dlouhodobém horizontu očekávat možnost úhrady nákladů obhajoby stěžovatelem.

Porušení ústavně zakotvených práv stěžovatele:

Za prvé, Městský soud v Praze vychází ze zcela nesmyslného předpokladu, že stěžovateli byl ustanoven obhájce, neboť stěžovatele zastupoval jako obhájce JUDr. Jan Vokál, advokát se sídlem Brno, Bratislavská, na základě plné moci a s ohledem k výše uvedeným skutečnostem, tj. pravomocnému nepřiznání práva na obhajobu a nemožnosti stěžovatele tyto náklady platit byl nucen tuto plnou moc vypovědět, čímž je naopak ústavně zakotvené právo stěžovatele na obhajobu zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod vážně porušeno.

Za druhé, v ostatním se Městský soud v Praze ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně a lze k němu uvést stejné výhrady pokud jde o protizákonnost těchto rozhodnutí.

Lze tedy uvést, že podle ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu bude právo na bezplatnou obhajobu přiznáno, osvědčí – li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby. Toto ustanovení nehovoří o zavinění obviněného na dané situaci ani o dočasnosti tohoto nedostatku finančních prostředků. Takové požadavky soudu prvního stupně i soudu stížnostního tak jdou nad rámec zákona a jsou tudíž nezákonné.

Pokud soud prvního stupně i Městský soud v Praze kladou na stěžovatele podmínky nad rámec citovaného zákona, tvoří sami normu novou, vstupují na pole legislativy, což jim nepřísluší a porušují ústavně zakotvený princip dělby moci na zákonodárnou, výkonnou a

soudní a zároveň uplatňují státní moci mimo případy a meze stanovené právním předpisem a porušují tak ústavně zakotvené právo stěžovatele podle čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Výše uvedená rozhodnutí tedy takto porušují ústavně zakotvené právo stěžovatele na uplatnění státní moci jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který tento zákon stanoví upravené v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen LZPS) samozřejmě i právo stěžovatele na spravedlivý proces uvedené čl. 36 LZPS. Citovaná rozhodnutí tak jsou také v ostrém rozporu s požadavkem právní jistoty účastníků právních vztahů, kterýžto požadavek byl již v rozhodovací praxi Ústavního soudu ČR mnohokrát zdůrazněn. Zároveň jde o rozhodnutí v rozporu s výše uvedenými principy stálosti, vykonatelnosti a právní jistoty účastníků právních vztahů. I v důsledku této skutečnosti byla rozhodnutím Městského soudu v Praze i soudu prvního stupně porušena práva zakotvená v čl. 2 odst. 2 a 36 LZPS.

Za třetí, jak již bylo uvedeno, stěžovatel si na plnou moc zvolil obhájce, k němuž má důvěru, a který jej zastupoval v předchozích řízeních a je tak schopen i komplexně posoudit situaci stěžovatele jako obviněného v trestním řízení, a který má v neposlední řadě sídlo v těsné blízkosti místa výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele. Výše uvedenými rozhodnutími Obvodního soudu pro Prahu 8 a Městského soudu v Praze je mu tak tento obhájce odpírán a v důsledku těchto rozhodnutí mu nakonec bude ustanoven obhájce ex offio, k němuž stěžovatel žádnou důvěru nemá, který mu tak bude proti jeho vůli doslova vnucen.

Máme za to, že tímto bylo porušeno právo stěžovatele na obhajobu zakotvené v čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Za čtvrté, výše uvedená rozhodnutí jsou i tak, pokud jde o nad rámec zákona soudy obou stupňů uplatňovaná kritéria jako je dočasnost, příp. skutečnost, zda si žadatel zavinil celou situaci, v rozporu s doloženými listinnými důkazy stěžovatele.

Stěžovatel prokázal, že je v současné době ve výkonu trestu odnětí svobody v trvání šest a půl roku podle rozsudku Městského soudu v Brně č.j. 3T 236/2016 ve Věznici Kuřim, takže je zřejmé, že jeho výdělkové možnosti po celou tuto dobu jsou vázány maximálně na práci v rámci výkonu trestu odnětí svobody se všemi omezeními z toho vyplývajícími. Tento trest lze ztěžít označit za přechodný či krátkodobý a to zejména ve vztahu k době trvání tohoto trestního řízení, naopak je zřejmé, že stěžovatel bude ve výkonu trestu odnětí svobody po celou dobu trvání tohoto trestního řízení.

Stěžovatel prokázal i svůj velmi špatný zdravotní stav, kdy jeho pokles pracovní schopnosti je celkem 55%. To samozřejmě podstatně ztěžuje i tak již výkonem trestu odnětí svobody ztížené výdělkové možnosti. K tomu uvádíme, že lze ztěžít tvrdit, že by k této zdravotní situaci došlo vlastním zaviněním stěžovatele, a že by šlo o krátkodobou situaci, naopak je opět zřejmé, že tato situace bude trvat dlouhodobě a to i po celou dobu trvání tohoto trestního řízení.

Stěžovatel prokázal i těžkou rodinnou situaci – jednak po majetkové stránce (špatná majetková a příjmová situace manželky, matky i nevlastního otce stěžovatele), po zdravotní stránce (špatný zdravotní stav manželky stěžovatele) i po nákladové stránce (nezaopatřené děti). Znovu dodáváme, že lze ztěžít tvrdit, že by se obviněný do této rodinné situace uvedl sám vlastní vinou, a že by šlo o krátkodobou situaci.

Stěžovatel potom prokázal i svou špatnou majetkovou a příjmovou situaci, kdy doložil výši invalidního důchodu i skutečnost, že je na jeho majetek prohlášen konkurz, kdy tímto ztratil stěžovatel právo nakládat se svým majetkem, včetně svých příjmů, úspor atd. a tato práva

tímto okamžikem přešla na jmenovanou insolvenční správkyni Mgr. Veroniku Tomečkovou, se sídlem Tř. T. Bati 202, Zlín.

Opět jde o situaci, kterou si stěžovatel dílem nezavinil (výše invalidního důchodu), v obou případech jde však o dlouhodobý stav, vždyť insolvenční řízení probíhá již pět let a jeho konec není v dohledu.

Pokud soudy obou stupňů vyhodnotily skutkový stav v takto ostrém rozporu s předloženými důkazy, porušily tím zcela nepochybně právo stěžovatele na spravedlivý proces uvedené čl. 36 LZPS a tím potažmo i jeho právo na obhajobu zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Za páté, jak již bylo výše uvedeno, stěžovateli již byla na základě jeho výše popsané majetkové, příjmové, osobní, rodinné a sociální situace přiznána bezplatná obhajoba usnesením Městského soudu v Brně č.j. 70 Nt 602/2016 ze dne 15. srpna 2016, usnesením Městského soudu v Brně č.j. 70 Nt 299/2016 z 29. března 2016, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 č.j. 1 Nt 1766/2016 ze dne 2.12.2016 a usnesením Krajského soudu v Brně č.j. 9To 79/2017 ze dne 20.4.2017.

Vidíme tedy, že jde o pravomocná rozhodnutí jak soudních institucí sídlících v Brně, tak i soudní instituce sídlící v Praze, že jde jak o rozhodnutí soudů prvostupňových, tak i soudu stížnostního, tedy soudu ve druhém stupni.

V této věci však tutéž situaci stěžovatele, ba dokonce situaci ještě výrazně zhoršenou pravomocně uloženým trestem odnětí svobody v trvání šest a půl roku, tedy dlouholetým trestem odnětí svobody, posoudily soudy obou stupňů zcela opačně, a to výlučně v neprospěch stěžovatele jakožto obviněného v trestním řízení.

Na základě této skutečnosti je tedy zřejmé, rozhodnutí soudů obou stupňů v této trestní věci jsou rozhodnutími nesystémovými, jde o rozhodnutí soudů vydaná v rozporu s principy právní jistoty a jednotnosti rozhodnutí soudů v téže věci, jde o rozhodnutí, která jdou proti již čtyřem opakovaně vydaným a pravomocným rozhodnutím soudů v téže věci, vydané ve věci téhož obviněného, vydaná dokonce v méně závažnější situaci stěžovatele jako obviněného než v jaké se nachází nyní.

Rozhodnutí napadená touto ústavní stížností tak jsou zcela nepochybně rozhodnutími vydanými v rozporu s požadavkem právní jistoty účastníků právních vztahů, kterýžto požadavek byl již v rozhodovací praxi Ústavního soudu ČR mnohokrát zdůrazněn. I v důsledku této skutečnosti byla rozhodnutím Městského soudu v Praze i soudu prvního stupně porušena práva stěžovatele na spravedlivý proces upravené ust. čl. 36 Listiny základních práv a svobod a na obhajobu zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Návrh rozhodnutí Ústavního soudu:

S ohledem na shora uvedené skutečnosti stěžovatel navrhuje, aby Ústavní soud vydal tento nálezn:

Usnesením Městského soudu v Praze č.j. 5To 353/2017 ze dne 8.11.2017 byla porušena ústavně zaručená základní práva stěžovatele na uplatňování státní moci jen v případech a

mezíčh stanovených zákonem zakotveného v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod,
na spravedlivý proces upravené ust. čl. 36 Listiny základních práv a svobod a na obhajobu
zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Usnesení Městského soudu v Praze č.j. 5To 353/2017 ze dne 8.11.2017 se zrušuje.

Advokátka Jana Vacká
JUDr. JAN VCKÁL
Bratislavská 12
602 00 BRNO